

Sygnatura akt II 1 C 60/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w II Wydziale Cywilnym – Sekcji Egzekucyjnej

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Anna Brackowska

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2019 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **R. A.**

przeciwko **Bank (...) Spółka Akcyjna w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanego przez Sąd Rejonowy w Mikołowie, Wydział VI Grodzki w dniu 13 lipca 2005 roku w sprawie VI Nc 3438/05, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz Banku (...) Spółka Akcyjna w W. postanowieniem wydanym przez Sąd Rejonowy w Mikołowie, Wydział I Cywilny w dniu 14 lipca 2017 roku w sprawie I Co 2028/17 - w części - w zakresie odsetek umownych od należności głównej za okres od dnia 17 sierpnia 2005 roku do dnia 1 czerwca 2014 roku;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. nie obciąża powódki R. A. obowiązkiem proporcjonalnego zwrotu na rzecz pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kosztów postępowania.

Sygnatura akt II 1 C 60/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 lipca 2018 roku, skierowanym przeciwko Bank (...) Spółka Akcyjna w W., powódka R. A. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Mikołowie wydanego w sprawie VI Nc 3438/05 z dnia 13 lipca 2005 roku, opatrzonego klauzulą wykonalności na rzecz pozwanego postanowieniem z dnia 14 lipca 2017 roku wydanym w sprawie I Co 2028/17. Powódka wniósł również o zwolnienie jej od kosztów sądowych i o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu. Jako podstawę faktyczną swojego roszczenia powódka wskazała na fakt przedawnienia roszczeń objętych tytułem wykonawczym (pozew k. 3).

Postanowieniem z dnia 20 września 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny – Sekcja Egzekucyjna wydanym w przedmiotowej sprawie zwolnił powódkę R. A. od kosztów sądowych w całości oraz oddalił jej wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (postanowienie k. 12).

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 października 2018 roku pozwany Bank, reprezentowany przez pełnomocnika profesjonalnego w osobie adwokata, wniósł o oddalenie powództwa w całości, gdyż podniesiony przez powódkę zarzut przedawnienia nie zasługuje na uwzględnienie. Pełnomocnik pozwanego wniósł również o obciążenie powódki kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa prawnego pełnomocnika pozwanego banku (odpowiedź na pozew k. 21 i nast., pełnomocnictwo k. 48).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 lipca 2005 roku Sąd Rejonowy w Mikołowie, VI Wydział Grodzki wydał w sprawie VI Nc 3438/05 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał R. A. aby zapłaciła na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. M. K. w O. kwotę 7.114,82 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 28% w stosunku rocznym liczonymi od dnia 8 lipca 2005 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 142,30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Nakaz zapłaty stał się prawomocny z dniem 17 sierpnia 2005 roku. Tytuł wykonawczy został wydany powodowi w dniu 7 listopada 2005 roku (kopia nakazu zapłaty k. 101, kopia zarządzenia k. 102).

Na podstawie w/w tytułu wykonawczego Komornik Sądowy Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi prowadził postępowanie egzekucyjne w sprawie II Km 193/06. Postępowanie to zostało zakończone w dniu 13 marca 2006 roku (adnotacja na kopii tytułu wykonawczego k. 25-26).

W dniu 21 marca 2006 roku wierzyciel (Spółdzielnica (...) w O.) złożył wniosek egzekucyjny dotyczący obowiązku R. A. stwierdzonego nakazem zapłaty wydanym w sprawie VI Nc 3438/05 do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi A. P.. Postępowanie to toczyło się za sygnaturą akt Km 574/06. Zawiadomienia dłużniczki o wszczęciu egzekucji dokonano w dniu 5 kwietnia 2006 roku. W jego toku nie doszło do wyegzekwowania na rzecz wierzyciela żadnej kwoty i postępowanie to zostało umorzone z uwagi na jego bezskuteczność postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2006 roku. Akta w/w sprawy zostały zniszczone w dniu 19 kwietnia 2012 roku (kopia wniosku egzekucyjnego k. 38, zawiadomienie w wszczęciu egzekucji k. 37, wysłuchanie w trybie art. 827 k.p.c. – k. 35, zajęcie k. 36, pismo komornika sądowego k. 87, kopia tytułu wykonawczego k. 25-26).

W dniu 12 stycznia 2011 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi A. P. zawiadomił dłużniczkę R. A. o wszczęciu przeciwko niej – na wniosek wierzyciela Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. M. K. w O., postępowania egzekucyjnego w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego w sprawie VI Nc 3438/05. Postępowanie to toczyło się za sygnaturą akt Km 9152/10. Tego samego dnia dokonano zajęcia wierzytelności przysługującej dłużniczce od Naczelnika I Urzędu Skarbowego Ł. w Ł.. W jego toku nie doszło do wyegzekwowania na rzecz wierzyciela żadnej kwoty i postępowanie to zostało umorzone z uwagi na jego bezskuteczność postanowieniem z dnia 6 czerwca 2012 roku. Akta w/w sprawy zostały zniszczone w dniu 30 października 2018 roku (zajęcie k. 34, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 33, informacja o stanie egzekucji k. 32, postanowienie k. 31, pismo komornika sądowego k. 87, kopia tytułu wykonawczego k. 25-26).

Na skutek wniosku złożonego w dniu 1 czerwca 2017 roku, postanowieniem z dnia 14 lipca 2017 roku wydanym przez Sąd Rejonowy w Mikołowie, Wydział I Cywilny w sprawie I Co 2028/17 nadano klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w dniu 13 lipca 2005 roku w sprawie VI Nc 3438/05 na rzecz Banku (...) S.A. w W., przeciwko R. A.. Tytuł wykonawczy został wydany następcy prawnemu wierzyciela w dniu 25 października 2017 roku (postanowienie k. 18 w załączonych aktach I Co 2028/17).

W dniu 26 lutego 2018 roku pozwany Bank (...) S.A. w W. złożył wniosek egzekucyjny dotyczący obowiązku R. A. stwierdzonego nakazem zapłaty wydanym w sprawie VI Nc 3438/05 do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. G.. Postępowanie to toczyło się za sygnaturą akt Km 691/18. W jego toku nie doszło do wyegzekwowania żadnej części należności na rzecz wierzyciela. Postępowanie to zostało umorzone na mocy postanowienia komornika sądowego z dnia 5 września 2018 roku (wniosek egzekucyjny k. 1, postanowienie k. 43 oraz karta rozliczeniowa w załączonych aktach Km 691/18).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dokumentów znajdujących się w sprawie oraz załączonych aktach postępowań egzekucyjnych i sądowych.

Za niezasadny Sąd uznał złożony przez powódkę wniosek o zawieszenie przedmiotowego postępowania do czasu zakończenia procedowania złożonego przez nią wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym w sprawie VI Nc 3438/05 oraz wniosek o zobowiązanie strony

pozwanej do przedstawienia oryginału weksla, na który powołał się pierwotny wierzyciel w toku w/w postępowania. Są to okoliczności prawnie obojętne z punktu widzenia przesłanej opisanych w treści art. 840 § 1 k.p.c. Najnowsze stanowisko w tym zakresie Sąd Najwyższy zajął w postanowieniu z dnia 6 marca 2019 roku wydanym w sprawie I CSK 465/18 (Legalis numer 1882639), w którym wskazał, że przedmiotem rozpoznania w sprawie zainicjowanej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, prowadziłoby to bowiem do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podstawę prawną wydania przez Sąd Rejonowy wyroku na posiedzeniu niejawnym stanowił art. 148¹ k.p.c.

Powództwo podlegało uwzględnieniu częściowo.

Powódka wskazała w pozwie na uprawnioną przesłankę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, opisaną w art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. Jak wynika z treści powołanego przepisu, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Częściowo zasadne okazało się powództwo oparte o zarzut przedawnienia roszczenia. Jak stanowi bowiem art. 125 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat sześciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Zażalenie po wydaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, na skutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, to między innymi podniesienie zarzutu przedawnienia zasądzonych roszczeń i upływ czasu.

W tej sprawie wystąpił upływ długiego czasu od wydania orzeczenia. Pozwany wykazał jednak, iż przerwał bieg terminu przedawnienia. Przerwanie biegu terminu przedawnienia jest instytucją uregulowaną w art. 123 § 1 k.c. i art. 124 k.c. Bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Po każdym przerwaniu bieg przedawnienia biegnie na nowo, jednak przedawnienie nie biegnie, dopóki postępowanie przed sądem lub innym organem nie zostanie zakończone. Skutek przerwania biegu terminu przedawnienia występował w przedmiotowej sprawie na skutek składania przez poprzedniego wierzyciela kolejnych wniosków o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnicze: w sprawach Km 574/06 (umorzonej postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2006r.), Km 9152/10 (umorzonej postanowieniem z dnia 6 czerwca 2012 r.) i przez następcę prawnego wierzyciela – w sprawie Km 691/18 (umorzonej postanowieniem z dnia 5 września 2018r.) oraz na skutek złożenia przez Bank (...) S.A. w W. wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego poprzedniego wierzyciela w sprawie I Co 2018/17 (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, Legalis numer 454839). Za każdym razem termin przedawnienia rozpoczynał swój bieg na nowo po umorzeniu przez komornika sądowego wszczętego przeciwko dłużnikowi postępowania egzekucyjnego (lub wydania postanowienia w przedmiocie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień).

W tej sprawie brak jest więc co najmniej sześcioletniego okresu beczynności wierzyciela, co powodowałoby przedawnienie należności głównej (oraz kosztów postępowania). Przedawnieniu uległa natomiast część odsetek, które stanowiąc należności okresowe należne w przyszłości – w rozumieniu art. 125 § 1 K.c., przedawniają się w terminie trzyletnim. Odsetkami takimi są odsetki należne po uprawomocnieniu się tytułu egzekucyjnego (w dniu 17 sierpnia 2005 roku) - za wcześniejszy okres stanowiąc roszczenia nie będące należnymi w przyszłości.

Zagadnienie to zostało przekonująco wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2014 roku wydanego w sprawie I CSK 197/13 (niepublikowane – dostępne w programie komputerowym Lex).

Ponieważ zaś termin przedawnienia takich odsetek wynosi 3 lata, przedawnieniu uległy odsetki od daty uprawomocnienia się nakazu zapłaty (17 sierpnia 2005 roku) do daty poprzedzającej o 3 lata wystąpienie przez wierzyciela z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień na nowego wierzyciela w sprawie I Co 2028/17 – w dniu 1 czerwca 2017 roku. W tym też zakresie orzeczono o pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności. Pozwolił na to zbyt długi okres bezczynności wierzyciela w okresach pomiędzy kolejno prowadzonymi postępowaniami egzekucyjnym z udziałem dłużniczki.

Powództwo podlegało oddaleniu jako niezasadne w pozostałej części. Wyjaśnić należy również w tym miejscu, że odsetki należne pozwanemu za okres przed uprawomocnieniem się nakazu zapłaty stanowią należność zasądzoną, przedawniającą się z upływem terminu sześcioletniego.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o art. 102 k.p.c. W oparciu o art. 102 k.p.c. Sąd postanowił nie obciążać powódki obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów postępowania w postaci odpowiedniej części poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego z uwagi na charakter sprawy i bardzo trudną sytuację materialną powódki. Po pierwsze - jest ona osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku, utrzymującą się jedynie z zasiłku M.-s w kwocie 614 zł. Po drugie, strona pozwana jest profesjonalistą, trudniącym się zawodowo dochodzeniem wierzytelności i na stałe korzystającym z fachowej obsługi prawnej. Po trzecie, powódka była przekonana, choć błędnie, o słuszności swojego stanowiska wobec faktu, iż od chwili powstania tytułu wykonawczego, który był przedmiotem zainteresowania Sądu w przedmiotowej sprawie minął okres 13 lat.